

วิสัยทัศน์ พันธกิจกรมอนามัย

วิสัยทัศน์

“องค์กรหลักในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ”

พันธกิจ

1. พัฒนา ผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดนโยบาย และกฎหมายที่จำเป็นในด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ
2. ผลิต พัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรม เพื่อการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย
3. ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับเครือข่าย รวมไปถึงการผลักดันและสนับสนุนให้เครือข่ายดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและกฎหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ
4. พัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็ง รวมไปถึงระบบที่เกี่ยวข้อง โดยการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อนำมาสู่การพัฒนานโยบาย กฎหมาย และระบบอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์

สืบเนื่องจากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ต่อสมานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2549 มุ่งมั่นสร้างสังคมให้เข้มแข็งและคนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรมโดยมีนโยบายดังนี้

1. ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความสมานฉันท์ของคนในชาติ
2. จัดทำแผนปฏิรูปสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์
3. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้
4. พัฒนาสุขภาวะของประชาชนให้ครอบคลุมทั้งมิติทางกาย จิต สังคมและปัญญา
5. ส่งเสริมกีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชน
6. สร้างความเข้มแข็งของทุกชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคม
7. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีสันติสุขอย่างยั่งยืน
8. ปฏิรูประบบกระบวนการยุติธรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
9. ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

นโยบายรัฐบาล ข้อ 4 เรื่องการพัฒนาสุขภาวะของประชาชนทั้งกาย จิต สังคมและปัญญา นับเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงสาธารณสุข จึงเกิดนโยบายกระทรวงสาธารณสุข 9 ข้อ สานต่อนโยบายชาติ เน้นเรื่องการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ และโครงการอันเกี่ยวเนื่องกับพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ , พัฒนายุทธศาสตร์และกลไกจำเพาะด้านสุขภาพ เพื่อบรรเทาปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ , พัฒนานโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าให้สมประโยชน์ของทุกฝ่าย , สนับสนุนและพัฒนาความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของกระบวนการสุขภาพภาคประชาชน , พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบบริการสุขภาพและพัฒนากำลังคน , สนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพและการควบคุมโรค และภัยที่คุกคามสุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญตามหลักการสร้างน่าซ่อม , ส่งเสริม พัฒนาระบบการวิจัยและพัฒนาสุขภาพ , ส่งเสริม สนับสนุนและเร่งรัดการพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก , ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตามกลยุทธ์หลัก 8 ประการ ประสานเข้ากับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่มุ่งเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ กรมอนามัยจึงกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 : การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม เป้าประสงค์

1. คนไทยมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมเหมาะสมตามกลุ่มวัย
2. ประชาชนได้รับการตามชุดสิทธิประโยชน์ด้านส่งเสริมสุขภาพในระบบประกันสุขภาพตามมาตรฐานอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีการนำภาวการณ์บริโภคสินค้าที่มีอันตรายต่อสุขภาพมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้รับการบริการ
4. สถานบริการสาธารณสุขได้มาตรฐานการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
5. สถานที่ สถานบริการ สถานประกอบการได้มาตรฐานและหน่วยงานรวมทั้งชุมชนมีศักยภาพในการจัดการด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
6. ภาวการณ์เครือข่ายด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพในการทำงาน
7. มีองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ
8. มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายและนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์หลัก

1. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมต่อสังคม
2. สร้างกระแสและผลักดันสังคมให้ตระหนักและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ
3. สร้างการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างขีดความสามารถภาคีเครือข่าย
4. พัฒนาสถานที่ สถานบริการ และสถานประกอบการให้ได้มาตรฐานการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพและควบคุมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
5. แก้ปัญหาและคุ้มครองสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
6. พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
7. กำหนดนโยบายสาธารณะและมาตรการทางกฎหมายเพื่อผลักดันให้เกิดการจัดการด้านส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 2 : การพัฒนาองค์กร

เป้าประสงค์

องค์กรมีการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์หลัก

การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

พันธสัญญา

กรมอนามัยได้ดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพตลอดระยะเวลา 55 ปี (พ.ศ. 2495-2550) โดยมีเป้าหมายส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดีภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ภายใต้อาณัติที่ผ่านมามีปัญหาบางเรื่องต้องการการดำเนินงานอย่างเข้มข้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหญิงหลังคลอดบางพื้นที่ไม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่หรือให้นมลูกไม่ถึง 4 เดือน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการช้ากว่าเด็กวัยเดียวกัน ปัญหาโภชนาการเกินที่กำลังคุกคามสุขภาพเด็กไทยและประชากรกลุ่มวัยทำงาน จากการสำรวจสุขภาพของประชากรไทยล่าสุดปี 2547 พบว่า ประชากรในประเทศไทยที่อายุมากกว่า 35 ปี หรือ 9.3 ล้านคน มีเส้นรอบพุงเกินกำหนด โดยพบในผู้หญิงร้อยละ 52 และผู้ชายร้อยละ 22 ส่วนใหญ่อาศัยในเขตเมืองมากกว่าชนบท คิดเป็นร้อยละ 45 และร้อยละ 34 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดสารไอโอดีนที่มีผลทำให้สมองเจริญเติบโตไม่เต็มที่ลดระดับสติปัญญาของเด็กไทยถึง 10-15 จุด รวมทั้งปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์จากการวิจัยของกองอนามัยการเจริญพันธุ์ปี 2542 พบว่า ในจำนวนสตรีที่ทำแท้งทั้งหมดมีวัยรุ่นหญิงอายุ 15-24 ปี ที่ทำแท้งผิดกฎหมายคิดเป็นร้อยละ 46.10 ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะสิ่งปฏิกูลมูลฝอยทั้งมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อนับวันจะมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากข้อมูลกรมควบคุมมลพิษในปี 2550 มีปริมาณมูลฝอยทั่วไป 43,510 ตัน/วัน และมีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อปริมาณ 5.71 ตัน/วัน อัตราการเพิ่มมูลฝอยติดเชื้อร้อยละ 1.55 ต่อปี ส่วนปัญหาสัมมาชีวะยังต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน HAS คือ สะอาด (Healthy) เพียงพอ (Accessibility) และปลอดภัย (Safety) ตลอดจนปัญหาความสะอาดปลอดภัยของอาหารจากตลาดสด ร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหาร

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวมา กรมอนามัยจึงกำหนดพันธสัญญา 4 ด้านที่จะมอบให้กับประชาชน เนื่องในวันสถาปนากรมอนามัย วันที่ 12 มีนาคม 2550 ประกอบด้วย

1. ด้านอนามัยแม่และเด็ก

ดำเนินงานโครงการโรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัว

- ลดภาวะเสี่ยงของทารกแรกเกิดขาดออกซิเจน
- ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวไม่น้อยกว่า 2,500 กรัม
- ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน
- เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย

2. ด้านโภชนาการ

ดำเนินการลดเสี่ยงต่อการมีภาวะโภชนาการเกิน

- สร้างพฤติกรรมกิน ลดหวาน มัน เค็ม
- เน้นให้กินปลา ผัก และผลไม้
- ส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคเมนูสุขภาพในร้านอาหารที่ได้รับการรับรองร้านอาหารสะอาดสุขาภิบาล (CFGT)
- ส่งเสริมการออกกำลังกายสัปดาห์ละ 3 วันๆ ละ 30 นาที

ดำเนินการป้องกันการขาดสารไอโอดีน

- จัดตั้งชมรมผู้ประกอบการเกลือเสริมไอโอดีน
- เสริมไอโอดีนในอาหารอื่นๆ เช่น น้ำปลา บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ขนมกรุบกรอบ
- สนับสนุนขวดน้ำไอโอดีนเข้มข้น/เกลือเสริมไอโอดีน

3. ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์

ดำเนินการพัฒนาสุขภาพวัยรุ่น

- พัฒนาเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนด้านอนามัยการเจริญพันธุ์
- จัดทำหลักสูตรสอนเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่นตอนต้น
- สนับสนุนให้สถานการศึกษาจัดการเรียนการสอนอนามัยการเจริญพันธุ์ในระดับปริญญาตรี
- อบรมแกนนำด้านสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น
- บริการให้ความรู้ให้การศึกษาผ่าน www.friendcorner.info

4. ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม

- พัฒนาระบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
- ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน
- พัฒนาระบบควบคุมกิจการ สถานบริการ สถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน (Healthy Setting) เช่น โครงการตลาดสดน่าซื้อ โครงการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภค
- จัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมตามกลยุทธ์เมืองน่าอยู่
- พัฒนาระบบประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ(HIA)

วัฒนธรรมองค์กร

กรมอนามัยได้ประกาศวัฒนธรรมองค์กร เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2549 และได้สื่อสารให้บุคลากรรับรู้ เข้าใจและนำไปปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สุขของตนเอง องค์กรและสังคมโดยรวม

“ เรา ... ชาวกรมอนามัย จะเป็นต้นแบบสุขภาพ มีจริยธรรม ปฏิบัติงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ เรียนรู้ร่วมกัน เคารพและเชื่อมั่นกันและกัน พร้อมเป็นหนึ่งเดียว ” รวมเป็นคำว่า “ **HEALTH** ” ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเป็น “ องค์กรหลักในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ ”

H □ Health Model (เป็นต้นแบบสุขภาพ)

หมายถึง การเอาใจใส่ ดูแลรักษาสุขภาพตนเองให้แข็งแรง เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้อื่นในด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

- ดัชนีบ่งชี้
1. ใส่ใจดูแลรักษาตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นในเรื่อง
 - การตรวจสุขภาพและทดสอบสมรรถภาพ ปีละ 1 ครั้ง
 - การยืดเหยียดในหน่วยงานทุกวันและทุกการประชุม
 - การวัดรอบเอว ปีละ 4 ครั้ง
 2. เผยแพร่ ชี้นำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้อื่นทุกครั้งที่มีโอกาส

E □ Ethics (มีจริยธรรม)

หมายถึง มีจรรยาบรรณ ซื่อสัตย์ ทำงานภายใต้หลักการที่ถูกต้อง โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติและตรวจสอบได้

- ดัชนีบ่งชี้
1. ตรงต่อเวลา
 2. ปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใสและตรวจสอบได้
 3. ไม่นำทรัพย์สิน/ของใช้/เวลาขององค์กรและตำแหน่งหน้าที่มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน

A □ Achievement (มุ่งผลสัมฤทธิ์)

หมายถึง มุ่งมั่น รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นหรือเกินมาตรฐานที่มีอยู่ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง

- ดัชนีบ่งชี้
1. มุ่งปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างประหยัดและคุ้มค่า
 2. ติดตามและวัดผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ
 3. มีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากลูกค้า/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงาน
 4. มีความรับผิดชอบต่อผลงานไม่ว่าสำเร็จหรือล้มเหลว

L □ Learning (เรียนรู้ร่วมกัน)

หมายถึง มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานร่วมกัน

- ดัชนีบ่งชี้**
1. มุ่งมั่นเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
 2. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสื่อสารกับผู้ร่วมงาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร
 3. มีการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และสรุปเป็นบทเรียนไว้เป็นคลังความรู้ขององค์กร

T □ Trust (เคารพและเชื่อมั่น)

หมายถึง มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น เชื่อมั่นและเห็นคุณค่าของคนทุกระดับ

- ดัชนีบ่งชี้**
1. กล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง กล้าบอกเมื่อมีสิ่งที่ไม่ถูกต้องและกล้าทดลองวิธีใหม่ๆ
 2. เชื่อมั่นในคุณค่าของคน มีความไว้วางใจ ให้เกียรติ ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของตนเองและผู้ร่วมงานทุกระดับ
 3. มีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตนและเคารพในสิทธิของผู้อื่น

H □ Harmony (เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน)

หมายถึง มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมและยอมรับผลสำเร็จของทีมงานร่วมกัน

- ดัชนีบ่งชี้**
1. รักษามิตรภาพอันดีกับเพื่อนร่วมงาน เคารพ ให้เกียรติและให้อภัยซึ่งกันและกัน
 2. เปิดใจ รับฟังความเห็นที่แตกต่างและปฏิบัติตามมติของทีม
 3. ร่วมปรึกษาหารือ ร่วมตัดสินใจ รับผิดชอบในผลงานและไม่ยึดเอาผลงานของทีมมาเป็นของตนเอง
 4. ช่วยเหลือคลี่คลายปัญหาอุปสรรคของทีม เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง
 5. มีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารภายในทีมอย่างครบถ้วน สม่ำเสมอและทันเหตุการณ์